

Foto: Camilla Berg Hansen

Hele verden innenfor gjerdet

Snart kan engelskspråklige over hele verden gjøre seg godt kjente med Sigrid Undsets liv på Bjerkebæk - uten engang å besøke stedet.

Nan Bentzen Skilles Undset-biografi «Innenfor gjerdet» er oversatt til amerikansk.

Av Camilla Berg Hansen
camilla.berg.hansen@gd.no
Mobil: 975 08 356

LILLEHAMMER: - Og det var ved vinduet der oppe at Sigrid Undset hadde skrivebordet sitt med skrivemaskinen sin...

Nan Bentzen Skille rusler rundt i hagen på Bjerkebæk, et sted hun kjenner bedre enn de aller fleste. I fem år var hun engasjert av Maihaugen for å delta i restaureringen

av Bjerkebæk og dokumentere stedets historie. Også som mangeårig leder av Sigrid Undset-selskapet og som redaktør for Gymnadenia har hun arbeidet aktivt i formidlingen av Undsets litteratur. Snart vil imidlertid langt flere enn noen gang tidligere kunne gjøre seg bedre kjent med både Bjerkebæk og Sigrid Undsets liv. Denne måneden utgir Aschehoug forlag Nan Bentzen Skilles biografi «Innenfor gjerdet» hos Sigrid Undset på Bjerkebæk fra 2003 i engelsk, eller rettere sagt amerikansk oversettelse. «Inside the gate. Sigrid Undset's life at Bjerkebæk» blir historiens første og hittil eneste biografi om Undset for engelskspråklige lesere.

DET ER IKKE OFTE forlag her hjemme utgir norske bøker i oversettelse til fremmedspråk. Bakgrunnen for at «Innenfor gjerdet» er blitt et unntak, er til dels at mange besøkende på Bjerkebæk har etterspurt en engelskspråklig biografi om Undset. Maihaugens direktør rapporterte dette til Aschehoug, som besluttet å oversette Bentzen Skilles bok som et pioner-

prosjekt. En beslutning som nok også er preget av at Undsets litteratur de siste årene har fått en renessanse i USA.

- Ja, interessen for Undsets litteratur har økt betraktelig der borte. Det skyldes uten tvil innsatsen til én kvinne: Translatøren Tiina Nunnally, den samme kvinnen som nå har oversatt «Innenfor gjerdet», fastslår Bentzen Skille.

- NUNNALLY OVERSATTE og fikk utgitt hele trilogien om Kristin Lavransdatter på nytt for ti år si-

At Kristin Lavransdatter er i ferd med å bli en kultklassiker i USA er fullt forståelig.

den. Før dét fantes en oversettelse av trilogien som var gjort så tidlig som i årene 1927-1930 av Charles Archer. Han benyttet en nærmest arkaisk språktone i rene Walter Scott-stil. I tillegg utelot han passasjer fra den originale teksten. Likevel ble romanen månedens bok i en av de største amerikanske bokklubbene, noe som ga Undset betydelige inntekter. Denne utilfredsstillende oversettelsen ble trykket i stadig nye opplag og solgt i USA helt fram til utpå 80-tallet, men så ble det stille. Med Nunnallys nye og gjennomarbeidede versjon, som ble utgitt hos anerkjente Penguin forlag, ble interessen vekket til live igjen. Ikke bare høstet hun priser for arbeidet, trilogien ble sågar omtalt over hele tre sider i The New York Times Book Review. Senere har hun også oversatt «Jenny» og andre verk av Undset til amerikansk. På debattsidene til Penguin er det tydelig at Undset nå har høstet en ny og begeistret fanskare, forteller Bentzen Skille.

ETTER ARBEIDET med å oversette Kristin Lavransdatter til engelsk, meldte Nunnally straks sin

interesse for Bentzen Skilles bok. I fjor kom forespørselen fra Aschehoug. Bentzen Skille forteller at det to har samarbeidet tett.

- Vi har holdt god kontakt per mail, jeg tror jeg har svart på noe sånn som 180 enkeltspørsmål. Oversettelsen har fordret mye innsats fra min side, også. Mange aspekter fra mitt originale manus måtte forenkles, omskrives eller tilpasses lesere som ikke er lommekjent med norske forhold. For eksempel må begrep som «unionsoppløsningen» forklares nærmere. Stedsnavn som «Tretten» eller «Gaustad» sier nok heller ikke så mye til den jevne amerikanske leser, sier Bentzen Skille.

Hun synes ikke det er det minste rart at Undset slår an hos stadig flere og nye lesere.

- Nei, at Kristin Lavransdatter er i ferd med å bli en kultklassiker i USA er fullt forståelig. Å lese boka er jo som å reise inn i en annen verden. De som har opplevd den reisen, blir blanke i øynene bare ved minnet. Da er det ikke rart at mange vil vite hvem hun var, denne kvinnen som forfattet historien, heller!